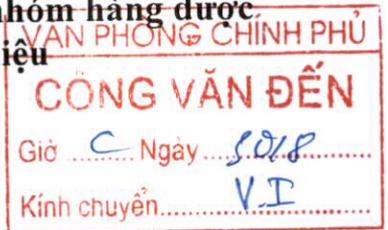

Số: 135/BC-VPTT

Hà Nội, ngày 23 tháng 8 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19/6/2018 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền (Năm 2023 và Quý I/2024)

Thực hiện chỉ đạo của Trưởng ban Ban Chỉ đạo 389 quốc gia tại Kế hoạch số 11/KH-BCĐ389 ngày 08/8/2018 triển khai thực hiện Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19/6/2018 về việc tăng cường đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền (viết tắt là Chỉ thị 17/CT-TTg) và kế hoạch công tác năm 2024, Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia (viết tắt là Văn phòng Thường trực) tổng hợp, báo cáo kết quả thực hiện Chỉ thị 17/CT-TTg năm 2023 và quý I năm 2024, cụ thể như sau:

I. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH

1. Tình hình

Trong năm 2023 và quý I năm 2024, hoạt động buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới nói chung và đối với nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền nói riêng còn tiềm ẩn diễn biến phức tạp trên các tuyến, địa bàn và không gian mạng. Hàng hóa vi phạm đa dạng không chỉ được sản xuất trong nước mà còn sản xuất ở nước ngoài, sau đó đưa vào thị trường trong nước tiêu thụ bằng nhiều đường khác nhau như nhập khẩu chính ngạch, tiểu ngạch, nhập lậu, gian lận thương mại ...

Tuyến biên giới đất liền phía Bắc (giáp danh với Trung quốc) thuộc địa phận các tỉnh Quảng Ninh, Lạng Sơn, Cao Bằng, thâm lậu các mặt hàng như thuốc chữa bệnh, dược liệu, vị thuốc y học cổ truyền (thuốc Bắc); tuyến miền Trung Tây nguyên (giáp Lào) thuộc địa phận các tỉnh Quảng Bình, Quảng Trị, Quảng Nam, Kon Tum... mặt hàng vi phạm chủ yếu là thực phẩm chức năng, mỹ phẩm và dược liệu; Tuyến Đông và Tây Nam bộ (giáp Campuchia) thuộc địa phận các tỉnh Tây Ninh, Long An, An Giang, Kiên Giang... mặt hàng vi phạm chủ yếu là thuốc tân dược, mỹ phẩm và thực phẩm chức năng...

Tuyến cảng biển tập trung vào các cảng lớn như Hải Phòng, Đà Nẵng,

Thành phố Hồ Chí Minh hàng hóa vi phạm với số lượng lớn (là dược liệu), đa dạng về mặt hàng cũng như loại hình vi phạm, quá cảnh, chuyển khẩu, tạm nhập tái xuất, nhập kinh doanh...

Tuyển cảng hàng không tập trung vào các sân bay quốc tế như Nội Bài (Hà Nội), Tân Sơn Nhất (Hồ Chí Minh) mặt hàng vi phạm gọn nhẹ dễ vận chuyển, có giá trị cao như thuốc tân dược, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng

Thị trường nội địa tình trạng sản xuất buôn bán hàng giả, kinh doanh hàng nhập lậu, hàng vi phạm về tem, nhãn, hàng hóa không có nguồn gốc xuất xứ, hàng hóa dịch vụ không đủ điều kiện về an toàn thực phẩm, vi phạm về tiêu chuẩn, đo lường chất lượng sản phẩm..., nổi lên một số mặt hàng: Tân dược, dược liệu, thực phẩm chức năng, mỹ phẩm, dầu gội đầu, thuốc nhuộm tóc được gắn nhãn mác các công ty sản xuất có uy tín tại Việt Nam và nước ngoài, nổi lên tình trạng lợi dụng hình thức kinh doanh trên các sàn thương mại điện tử (Shopee, Lazada, Sendo v.v...), các mạng xã hội (Facebook, TikTok, Zalo, Youtube v.v...) và lợi dụng hoạt động bưu chính, chuyển phát nhanh, các đối tượng đã sử dụng nhiều thủ đoạn tinh vi để thực hiện các hành vi buôn lậu, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, hàng không rõ nguồn gốc xuất xứ.

2. Một số phương thức, thủ đoạn hoạt động

Chuyển dịch buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả diễn ra dưới các hình thức mang vác, vận chuyển nhỏ lẻ, qua đường mòn, lối mở, giao dịch, trao đổi hàng hóa cư dân biên giới, sang lợi dụng pháp nhân và sự thông thoáng từ khâu thành lập, quản lý doanh nghiệp, ký kết hợp đồng thương mại, khai báo hải quan, thông quan và hậu kiểm để vi phạm với tính chất, quy mô lớn hơn với phương thức, thủ đoạn tinh vi hơn. Thành lập các công ty hình thành các đường dây tổ chức buôn lậu, sản xuất buôn bán hàng giả, giả mạo, gian lận xuất xứ, mua bán hóa đơn, lòng vòng chiếm đoạt tiền thuế, thu lời bất chính...

Chuyển từ hình thức kinh doanh, mua bán, vận chuyển hàng hóa giao nhận trực tiếp (thương mại truyền thống) sang ứng dụng công nghệ số, thương mại điện tử, kinh doanh, vận chuyển hàng hóa vi phạm qua đường bưu chính, chuyển phát nhanh, gây khó khăn cho các lực lượng chức năng trong việc kiểm tra, kiểm soát tính hợp pháp của hàng hóa; hàng lậu, hàng giả, hàng kém chất lượng, hàng vi phạm sở hữu trí tuệ còn công khai mua bán, giao dịch trên môi trường mạng, đến tận nhà dân, trong khi còn vướng mắc về cơ chế pháp lý, thiếu lực lượng, biện pháp, ứng dụng khoa học kỹ thuật, quan hệ phối hợp... để phát hiện xử lý loại hình vi phạm này.

Tình trạng quảng cáo sai sự thật thổi phồng tác dụng của thần dược, thực phẩm chức năng..., cơ sở khám chữa bệnh, sử dụng trái phép hình ảnh, thiết bị, trang phục, tên, thư tín của các đơn vị, cơ sở y tế, bác sỹ, dược sỹ, chuyên gia y tế để tư vấn không đúng về công dụng, tác dụng của thực phẩm bảo vệ sức khỏe... lừa dối người tiêu dùng.

Không khai báo hải quan hoặc khai sai tên hàng, số lượng, trị giá, chủng loại, nguồn gốc xuất xứ; trà trộn hàng thật, hàng giả, hàng lậu..., Nhập nguyên liệu từ nước ngoài về Việt Nam sau đó thuê gia công, đóng gói, pha trộn, sử dụng hoạt chất không được phép, in ấn, dán tem, nhãn giả; chia nhỏ, khoán công đoạn vận chuyển, gia cố hầm, thùng, vách ngăn phương tiện vận chuyển, cất giấu hàng

hóa vi phạm; làm giả hồ sơ giấy phép nhập khẩu, giấy tiếp nhận, giấy công bố sản phẩm, giấy đăng ký lưu hành sản phẩm...

Lợi dụng hoạt động tổ chức khám chữa bệnh miễn phí, hội thảo để tiếp thị, bán hàng đa cấp, trà trộn bán hàng giả, kém chất lượng. Không niêm yết công khai giá thuốc, chứng chỉ hành nghề tại cơ sở kinh doanh; để lẫn sản phẩm không phải là thuốc cùng với thuốc; không mở sổ hoặc không sử dụng máy tính để quản lý nhập, xuất, tồn trữ, theo dõi số lô, hạn dùng và nguồn gốc của thuốc và thông tin liên quan khác theo quy định của pháp luật; người chịu trách nhiệm chuyên môn của cơ sở bán lẻ thuốc vắng mặt trong thời gian hoạt động của cơ sở dược.

Hàng hóa vi phạm được sản xuất, tập kết, cất trữ tại kho nơi hẻo lánh, ít người qua lại tránh sự phát hiện của các cơ quan, lực lượng chức năng; lợi dụng việc cho phép cá nhân tự công bố sản phẩm, tự chịu trách nhiệm với sản phẩm do cơ sở của mình sản xuất dẫn đến việc các cơ sở sản xuất hàng giả, hàng vi phạm sở hữu trí tuệ, hàng kém chất lượng (đối với mỹ phẩm, thực phẩm chức năng) nở rộ ra đời ồ ạt, khó kiểm soát; mua nguyên liệu thuốc Đông y, thuốc Bắc trôi nổi trên thị trường không có hóa đơn chứng từ nguồn gốc hợp pháp, hoặc móc nối với các thương lái bên Trung Quốc để nhập lậu dược liệu, vị thuốc y học cổ truyền không đảm bảo chất lượng về sơ chế tái sử dụng, quá trình sơ chế sử dụng một số hoạt chất cấm (lưu huỳnh, hàn the, thuốc trừ sâu, thuốc diệt kiến...) để bảo quản tránh ẩm mốc, hư hao rồi sau đó bán ra thị trường nhằm mục đích kiếm lời; hợp thức hóa hàng nhập lậu bằng các hóa đơn thanh lý hàng được mua của các cơ quan nhà nước bán phát mại...

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

1. Công tác tham mưu, chỉ đạo, điều hành

Trên cơ sở chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và Trưởng Ban Chỉ đạo 389 Quốc gia các bộ, ngành, địa phương tiếp tục quán triệt, triển khai đến cơ quan, lực lượng chức năng thực hiện nghiêm túc, hiệu quả nội dung Chỉ thị số 17/CT-TTg và Kế hoạch số 11/KH-BCĐ389 trên các phương diện sau:

Ban hành các Kế hoạch, văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, đôn đốc thực hiện hiệu quả công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả nói chung, nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền nói riêng. (Kế hoạch công tác năm 2023, Kế hoạch chuyên đề, Thông báo số 2282/VPCP-V.I ngày 13/4/2022 của Văn phòng Chính phủ về kết quả thực hiện Chỉ thị 17/CT-TTg...); Cập nhật và đăng tải đầy đủ các văn bản pháp luật, văn bản chỉ đạo, kế hoạch trên Cổng thông tin điện tử...; Tổ chức hội nghị, hội thảo chuyên đề “Chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả đối với nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng-Thực trạng và giải pháp”; Tập huấn, bồi dưỡng kiến thức chuyên môn nghiệp vụ...

Chủ động công tác nắm tình hình, đẩy mạnh các hoạt động nghiệp vụ, nhận diện sớm loại hình vi phạm nổi cộm, phương thức thủ đoạn mới, tụ điểm phức tạp, đường dây ổ nhóm phạm tội xác lập chuyên án đấu tranh, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát chuyên đề phát hiện, ngăn chặn, xử lý kịp thời các vi phạm, tội phạm.

Rà soát xử lý khó khăn vướng mắc về thể chế văn bản quy phạm pháp luật, quan hệ phối hợp và khó khăn vướng mắc khác, từng bước nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực thi công tác này. Trong năm 2023 Ban Chỉ đạo 389 quốc gia đã ban hành công văn số 82/BCĐ-VPTT ngày 28/7/2023 về kết quả xử lý khó khăn vướng mắc và tiếp tục chỉ đạo rà soát xử lý khó khăn vướng mắc trong công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả trong thời gian tiếp theo. Bộ Y tế sửa đổi, bổ sung 2 Thông tư (số 17/2023/TT-BYT ngày 25/9/2023; số 23/TT-BYT ngày 30/11/2023), ban hành mới Thông tư số 16/TT-BYT ngày 15/8/2023 và nhiều công văn chỉ đạo, kế hoạch chuyên đề; Các bộ, ngành, địa phương đã rà soát, xử lý tham mưu trình cấp, cơ quan thẩm quyền sửa đổi, bổ sung, thay thế nhiều văn bản quy phạm pháp luật cũng như các nội dung liên quan đến quan hệ phối hợp, và các khó khăn vướng mắc khác như, kinh phí, phương tiện, thi đua, khen thưởng... đảm bảo cho công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả ngày càng hiệu quả hơn.

Thực hiện cơ chế phối hợp được quy định tại Quyết định số 19/2016/QĐ-TTg ngày 6/5/2016 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Quy chế về trách nhiệm và quan hệ phối hợp hoạt động giữa cơ quan quản lý nhà nước trong đấu tranh phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả, Quyết định số 361/QĐ-BCĐ389 ngày 1/6/2017 của Ban Chỉ đạo quốc gia chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả Ban hành quy chế về trách nhiệm quan hệ phối hợp giữa Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, Ban Chỉ đạo 389 các bộ, ngành, địa phương thống nhất chỉ đạo điều hành công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả và Quy chế phối hợp ký kết giữa các bộ, ngành, địa phương, các cơ quan, lực lượng chức năng. Phối hợp chặt chẽ, hiệu quả trên cơ sở xác định rõ chức năng nhiệm vụ, địa bàn, lĩnh vực quản lý, cơ quan, đơn vị chủ trì, cơ quan, đơn vị tham gia phối hợp.

Chủ động tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, kết quả phòng ngừa, đấu tranh các hành vi buôn lậu, vận chuyển trái phép, sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền; phát hiện, nhân rộng mô hình, cách làm sáng tạo, những điển hình tiên tiến, gương người tốt việc tốt để lan tỏa thành phong trào toàn dân tham gia phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả.

2. Kết quả bắt giữ, xử lý

Năm 2023 và Quý I/2024: Các lực lượng chức năng trên toàn quốc đã **phát hiện bắt giữ, xử lý 8.306 vụ** việc liên quan đến các mặt hàng bao gồm: **Dược phẩm: 4.535 vụ; Mỹ phẩm: 3.186 vụ; Thực phẩm chức năng: 498 vụ; Vị thuốc y học cổ truyền: 12 vụ; Dược liệu: 75 vụ; Khởi tố hình sự: 81 vụ/179 bị can.** Xử lý hành chính, thu nộp ngân sách nhà nước hơn 96 tỷ đồng, Trong đó:

Bộ Công an: Phát hiện 08 vụ/19 vụ đối tượng sản xuất, buôn bán hàng giả là thuốc chữa bệnh, thuốc phòng bệnh (Điều 194), khởi tố 10 vụ/26 bị can. Phát hiện 74 vụ/ 151 đối tượng sản xuất, buôn bán hàng giả là lương thực, thực phẩm, phụ gia thực phẩm, trong đó bao gồm cả thực phẩm chức năng (Điều 193), khởi tố 69 vụ/150 bị can

Bộ Công thương: Lực lượng Quản lý thị trường đã kiểm tra kiểm soát và

phát hiện sai phạm 7.811 vụ việc trong đó: Dược phẩm: 4.463 vụ; Mỹ phẩm: 3.002 vụ; Thực phẩm chức năng: 291 vụ; Vị thuốc y học cổ truyền: 5 vụ; Dược liệu: 50 vụ. Về xử lý hành chính: Tổng số tiền xử phạt hành chính: 72,17 tỷ đồng; Bán hàng hóa tịch thu, trị giá hàng hóa tiêu hủy: 24,88 tỷ đồng; Phạt bổ sung, truy thu thuế: 227,6 triệu đồng; Chuyển xử lý hình sự: 02 vụ.

Bộ Tài chính: Ngành Hải quan đã phát hiện, bắt giữ và xử lý 293 vụ việc buôn lậu, gian lận thương mại nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền, tổng trị giá tang vật vi phạm trên 105 tỷ đồng, trong đó có 274 vụ việc đã có kết quả xử lý, số tiền thu nộp ngân sách từ xử phạt hành chính gần 06 tỷ đồng.

Bộ Quốc Phòng: Lực lượng Bộ đội Biên phòng chủ trì phát hiện, bắt giữ và xử lý 25 vụ/26 đối tượng (trong đó có 05 vụ vô chủ); Khởi tố hình sự 02 vụ/03 đối tượng; Xử phạt vi phạm hành chính: 17 vụ/22 đối tượng, tổng số tiền xử phạt là: 344 triệu đồng

Bộ Y Tế: Đối với lĩnh vực an toàn thực phẩm đã ban hành 40 quyết định xử phạt vi phạm hành chính với tổng số tiền xử phạt là hơn 13,2 tỷ đồng. Chuyển cơ quan điều tra 01 vụ liên quan đến sản xuất, buôn bán sản phẩm bảo vệ sức khỏe có chất cấm. Đối với lĩnh vực dược, mỹ phẩm, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền đã triển khai nhiều đoàn thanh tra, kiểm tra, ban hành 61 Quyết định xử phạt hành chính, tổng số tiền phạt hơn 4,7 tỷ đồng.

3. Khó khăn vướng mắc

Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật nói chung và văn bản pháp luật về quản lý, xử lý vi phạm nhóm mặt hàng thuộc đối tượng điều chỉnh của Chỉ thị 17/CT-TTg còn chưa đồng bộ, chế tài xử lý chưa đủ mạnh, thiếu các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật để quản lý đối với các mặt hàng thực phẩm chức năng, vị thuốc y học cổ truyền, dược liệu. Công văn số 82/BCĐ-VPTT ngày 28/7/2023 của Ban Chỉ đạo 389 quốc gia về rà soát xử lý khó khăn vướng mắc trong công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả, lĩnh vực y tế có 3 Nghị định (số 15/2018/NĐ-CP ngày 2/2/2018; số 115/2018/NĐ-CP ngày 4/9/2018; số 124/2021/NĐ-CP ngày 28/12/2021) của Chính phủ Quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật An toàn thực phẩm và Quy định xử phạt vi phạm hành chính về An toàn thực phẩm; 01 Thông tư số 14/2018/TT-BYT ngày 15/5/2018 của Bộ Y tế Ban hành danh mục trang thiết bị y tế được xác định mã số hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu Việt nam, có một số nội dung cụ thể (đã được liệt kê trong Phụ lục kèm công văn số 82/BCĐ-VPTT ngày 28/7/2023 của Ban Chỉ đạo 389 quốc gia) kiến nghị sửa đổi, bổ sung thay thế cho phù hợp.

Phương thức thủ đoạn ngày càng tinh vi, tính chất vi phạm ngày càng lớn, các đối tượng vi phạm khai thác triệt quy định pháp luật thông thoáng như việc cấp phép quản lý các cơ sở sản xuất, kinh doanh nhóm mặt hàng mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền, chưa theo sát với tình hình thực tế, hàng hóa sản xuất doanh nghiệp tự chịu trách nhiệm về chất lượng chưa có tiêu chuẩn, quy chuẩn để so sánh. Thương mại điện tử phát triển nóng, số lượng sàn giao dịch, trang thông tin điện tử, trang cá nhân trên mạng xã hội vi phạm quy định pháp luật về quản lý, cung cấp và sử dụng thông tin, quảng cáo hàng hóa sản phẩm, bán hàng không đảm bảo chất lượng diễn ra phổ biến; tình

trạng quảng cáo, bán hàng gian, hàng giả, hàng kém chất lượng...trực tiếp trên mạng (livetream) công khai, trong khi đó việc phát hiện, ngăn chặn các đối tượng này gặp rất nhiều khó khăn do tính chất đặt thù của trang tin điện tử, mạng xã hội là dễ dàng đăng phát nhưng cũng dễ dàng gỡ bỏ, phi tang chứng cứ, nhiều trang thông tin điện tử vi phạm có là tên miền quốc tế, đăng ký ấn dấu thông tin gây khó khăn trong việc xác định chủ thể đăng ký tên miền trong công tác xử lý. Công nghệ in, photocopi hiện đại, gọn nhẹ, dễ đầu tư tiềm ẩn nguy cơ làm giả tem, nhãn, mác, bao bì hàng hóa ngày càng tinh vi, khó phân biệt hàng giả, hàng thật. Lợi dụng các hình thức vận chuyển khép kín như logistics, chuyên phát nhanh, hành lý xách tay, ký gửi bưu phẩm, bưu kiện... Chia nhỏ, khoán gọn công đoạn vận chuyển hàng hóa vi phạm

Lực lượng chức năng thực thi công tác thanh tra, kiểm tra, điều tra phát hiện xử lý vi phạm còn thiếu, năng lực chuyên môn còn hạn chế. Việc đầu tư kinh phí xây dựng trung tâm, giám định, kiểm nghiệm, kho, bãi bảo quản tang vật, mua sắm trang thiết bị phương tiện, các công cụ, thiết bị phụ trợ, hỗ trợ phục vụ hoạt động chuyên môn chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Các thiết bị phân tích, kiểm tra nhanh còn thiếu, chi phí giám định cao, thời gian giám định dài ảnh hưởng đến hiệu quả công tác kiểm tra, xử lý vi phạm.

Công tác giám định, kiểm nghiệm làm căn cứ xác định vi phạm để xử lý còn nhiều bất cập, thực tế nhiều mặt hàng giả khi phát hiện bắt giữ (kể cả thuốc chữa bệnh) phải tiến hành giám định, nhưng không có mẫu thật lưu hành ở Việt Nam hoặc không có đại diện chủ sở hữu nên không thể xử lý triệt để nghiêm minh, hạn chế tính răn đe. Việc cưỡng chế đối với tổ chức, cá nhân trốn tránh hoặc không thi hành quyết định xử phạt cũng rất khó thực hiện, cần có quy định trách nhiệm của chính quyền địa phương (Ủy ban nhân dân, Công an và các cơ quan chức năng liên quan) nơi có tổ chức, cá nhân vi phạm trong thực hiện cưỡng chế thi hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính.

Công tác phối hợp có lúc, có nơi, có đơn vị, địa phương, khu vực vẫn còn tình trạng cát cứ địa bàn, lợi ích, thành tích, địa phương, vùng miền, lực lượng, có sự trùng đẫm về phân công, phân cấp, chức năng, nhiệm vụ và thẩm quyền xử lý, không phân rõ trách nhiệm đặc biệt là trách nhiệm người đứng đầu dẫn đến buông lỏng quản lý, việc chia sẻ thông tin còn hạn chế, không thường xuyên, chưa đồng bộ kết nối khai thác được các lợi thế dữ liệu thông tin của các bộ, ngành, địa phương liên quan đến công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả. Phối hợp giữa doanh nghiệp, nhà sản xuất, phân phối với cơ quan thực thi pháp luật trong công tác phát hiện, xác minh, điều tra thu thập chứng cứ, giám định, kiểm nghiệm, tuyên truyền còn hạn chế đặc biệt đối với hàng hóa xâm phạm sở hữu trí tuệ, hàng kém chất lượng, hàng giả; hợp tác, quan hệ quốc tế (chia sẻ thông tin tội phạm xuyên quốc gia, ủy thác điều tra, dẫn độ...) trong lĩnh vực chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả kết quả còn hạn chế.

4. Nhận xét đánh giá

Công tác chống buôn lậu, sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, hàng xâm phạm sở hữu đối với nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng và vị thuốc y học cổ truyền đã có những chuyển biến tích cực từ

khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 17/CT-TTg, thể hiện qua sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp từ trung ương xuống địa phương; sự chủ động vào cuộc tích cực của các lực lượng chức năng; sự đồng thuận, ủng hộ cao của người tiêu dùng; nhận thức trong cộng đồng doanh nghiệp, các tổ chức, cá nhân kinh doanh hợp pháp về bảo vệ thương hiệu và trách nhiệm đấu tranh phòng chống hàng gian, hàng giả, hàng kém chất lượng đối với nhóm mặt hàng này có những thay đổi tích cực so với trước đây.

Kết quả phát hiện xử lý vi phạm thuộc lĩnh vực này ngày một hiệu quả tích cực. Các lực lượng chức năng đã tập trung lực lượng, phương tiện, biện pháp phối hợp đánh trúng, đánh đúng một số đường dây ở nhóm, đối tượng cầm đầu, xử lý nghiêm minh, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa cho công tác phòng ngừa vi phạm. Các tuyến, địa bàn trọng điểm được chủ động kiểm soát. Hoạt động buôn bán hàng hóa bất hợp pháp trên không gian mạng từng bước được kiểm soát xử lý hiệu quả bởi các lực lượng chức năng và có sự thay đổi tích cực trong nhận thức của người tiêu dùng.

Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, Bộ Y tế và các bộ ngành thành viên đã tích cực triển khai, đôn đốc, kiểm tra đặc biệt đã chủ động, phối hợp rà soát, đề xuất, xử lý, sửa đổi, bổ sung, thay thế hoàn thiện nhiều văn bản pháp luật và ứng dụng rộng rãi công nghệ thông tin vào quá trình quản lý nhà nước, giúp kiểm soát tốt hơn nhóm mặt hàng, dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng và vị thuốc y học cổ truyền.

Tuy nhiên quá trình thực hiện còn một số tồn tại như:

Một số nơi cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu cơ quan đơn vị chưa quan tâm đúng mức đến việc chỉ đạo triển khai thực hiện Chỉ thị 17/CT-TTg, Kế hoạch 11/KH-BCĐ389, các kết luận của Trưởng Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, coi đó là việc của các cơ quan, lực lượng chức năng, chưa huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị trong công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả, ảnh hưởng đến kết quả thực hiện Chỉ thị 17/CT-TTg.

Việc chấp hành chế độ thông tin báo cáo của Ban Chỉ đạo 389 một số bộ ngành, địa phương chưa nghiêm túc. Có bộ, ngành, địa phương không lập báo cáo định kỳ hoặc có báo cáo không đạt yêu cầu; công tác phối hợp giữa các bộ, ngành, địa phương, lực lượng chức năng, chưa thường xuyên, liên tục, đặc biệt trong việc chia sẻ trao đổi thông tin và xử lý vi phạm.

III. KIẾN NGHỊ ĐỀ XUẤT

Trên cơ sở kết quả thực hiện Chỉ thị 17/CT-TTg của các bộ, ngành, địa phương. Văn phòng Thường trực tổng hợp báo cáo và kính trình Trưởng Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, Phó Thủ tướng Chính phủ xem xét chỉ đạo:

1. Bộ Y tế

Chủ trì, phối hợp các bộ, ngành, địa phương, tiếp tục rà soát, xử lý khó khăn vướng mắc về chính sách pháp luật và các điều kiện liên quan, đảm bảo sự đồng bộ, chặt chẽ, toàn diện, thuận lợi cho công tác quản lý nhà nước đối với nhóm mặt hàng chăm sóc và nâng cao sức khỏe con người; xử lý kiến nghị thuộc thẩm quyền tại công văn số 82/BCĐ-VPTT ngày 28/7/2023 của Ban Chỉ đạo 389 quốc gia.

Xây dựng, ban hành tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật quốc gia, ứng dụng

công nghệ để quản lý, thực hiện kết nối một cửa quốc gia, công khai thủ tục hành chính, nâng cao hiệu quả năng lực hoạt động của Hệ thống kiểm nghiệm nhà nước, các cơ sở kiểm tra chất lượng đặc biệt là nhóm mặt hàng điều chỉnh của Chỉ thị 17/CT-TTg; Chủ động đẩy mạnh công tác thanh, kiểm tra, giám sát chất lượng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền phát hiện xử lý kịp thời các vi phạm.

Phối hợp với cơ quan truyền thông, các cơ quan chức năng và Văn phòng Thường trực, tăng cường tuyên truyền; cập nhật danh sách các tổ chức, cá nhân, sản phẩm vi phạm thông tin rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng, các website của ngành y tế từ trung ương đến địa phương; tổ chức các hội nghị, hội thảo chuyên đề, kịp thời đưa ra các khuyến cáo, dấu hiệu nhận biết hàng gian, hàng giả, hàng kém chất lượng đối với nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền.

Hội nhập hợp tác quốc tế, phối hợp chặt chẽ trong công tác phòng chống thuốc giả với các nước có chung đường biên giới, các nước thuộc tiểu vùng sông Mê Kông. Tham gia các Dự án, tổ chức hoạt động trong khu vực (chia sẻ thông tin), toàn cầu liên quan đến phòng chống thuốc giả.

2. Bộ Công thương, Bộ Khoa học và Công nghệ

Chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường, các đơn vị trực thuộc: Quản lý giám sát chặt chẽ điều kiện kinh doanh trên môi trường mạng. Chủ động, phối hợp xây dựng kế hoạch kiểm tra (định kỳ, đột xuất) việc chấp hành pháp luật thương mại đối với các đối tượng sản xuất kinh doanh nói chung, nhóm mặt hàng điều chỉnh của Chỉ thị 17/CT-TTg nói riêng, phát hiện, xử lý nghiêm việc sản xuất, kinh doanh, quảng cáo hàng gian, hàng giả, hàng kém chất lượng trên môi trường không gian mạng và thương mại truyền thống, không để tình trạng hàng gian, hàng giả, hàng kém chất lượng, mua bán công khai, tràn lan, không để hình thành các tụ điểm, địa bàn phức tạp; thực hiện việc kiểm tra phòng chống thực phẩm giả, gian lận thương mại trên thị trường, đặc biệt là thực phẩm bảo vệ sức khỏe theo phân công trách nhiệm quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm tại Khoản 7 Điều 39 Nghị định số 15/2018/NĐ-CP và Điều 64 Luật An toàn thực phẩm.

Phối hợp thẩm định và công bố công khai tiêu chuẩn quốc gia về dược phẩm, thực phẩm chức năng, mỹ phẩm, dược liệu, vị thuốc y học cổ truyền; kiểm tra nhà nước về đo lường chất lượng ghi nhãn hàng hóa, phối hợp trong công tác phát hiện và xử lý vi phạm pháp luật về sở hữu trí tuệ đối với nhóm mặt hàng thuộc đối tượng điều chỉnh của Chỉ thị 17/CT-TTg; nghiên cứu xem xét sửa đổi Khoản 6 Điều 1 Thông tư số 12/2017/TT-BKHHCN ngày 28/9/2017 theo kiến nghị của Bộ Y tế và các kiến nghị cụ thể tại công văn số 82/BCĐ-VPTT ngày 28/7/2023 của Ban Chỉ đạo 389 quốc gia.

3. Bộ Tài chính, Bộ Quốc phòng, Bộ Công an

Chỉ đạo lực lượng Hải quan, Thuế, Bộ đội biên phòng, Cảnh sát biển và lực lượng Công an các cấp chủ động công tác nắm tình hình, nhận diện sớm những vấn đề nổi cộm, phương thức thủ đoạn mới, đường dây ổ nhóm, tụ điểm, tuyến, địa bàn phức tạp từ đó xây dựng kế hoạch, phương án phòng ngừa, đấu tranh ngăn chặn từ sớm, từ xa, từ nơi sản xuất, xuất khẩu, nhập khẩu, từ biên giới đất liền,

cảng hàng không, cảng biển thâm lậu vào nội địa

Tập trung lực lượng, phương tiện, biện pháp xác lập chuyên án tổ chức đấu tranh, xử lý điểm vụ việc, vụ án lớn theo phương châm xử lý một vụ, cảnh tỉnh cả vùng, cả lĩnh vực đảm bảo tính dẫn dắt

4. Bộ Thông tin truyền thông

Chỉ đạo các cơ quan thông tấn, báo chí đẩy mạnh tuyên truyền (đa dạng về hình thức, phong phú về nội dung, tăng cường về tần suất) phản ánh kết quả công tác phòng ngừa và đấu tranh, gương người tốt việc tốt, mô hình điển hình, cách làm sáng tạo; công khai thông tin tổ chức, cá nhân vi phạm; tác hại của việc sử dụng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu, vị thuốc y học cổ truyền giả, kém chất lượng.

Quản lý, giám sát chặt chẽ, xử lý nghiêm các hoạt động quảng cáo sai sự thật trên truyền thanh, truyền hình, báo chí và môi trường mạng, đặc biệt đối với thực phẩm chức năng, mỹ phẩm, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền; nghiên cứu, kiểm soát tổng đài điện thoại được thiết lập lợi dụng danh nghĩa bác sỹ, dược sỹ để tư vấn bán hàng gian, hàng giả, kém chất lượng trên không gian mạng.

5. Bộ Tư pháp

Phối hợp với các bộ, ngành, địa phương và Ban Chỉ đạo 389 quốc gia (Văn phòng Thường trực) tiếp tục rà soát xử lý khó khăn vướng mắc trong công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả (tại công văn số 82/BCĐ-VPTT ngày 28/7/2023 của Ban Chỉ đạo 389 quốc gia), đồng thời nghiên cứu xem xét kiến nghị của Bộ Y tế về việc: Trình cơ quan có thẩm quyền xử lý vướng mắc về thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính đối với các chức danh tại Khoản 1 và 2 Điều 46 Luật Xử lý vi phạm hành chính khi không được giao thực hiện chức năng thanh tra chuyên ngành theo quy định tại Luật Thanh tra năm 2022; Quy định có cơ quan chuyên trách thuộc Bộ Tư pháp hoặc Bộ Công an (tương tự như cơ quan thi hành án) để thực hiện cưỡng chế thi hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính.

6. Các bộ, ngành thành viên Ban Chỉ đạo 389 quốc gia và UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

Căn cứ vào nhiệm vụ được giao trong Chỉ thị, tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện sâu rộng, hiệu quả Chỉ thị 17/CT-TTg; đánh giá sát thực kết quả thực hiện Chỉ thị, đề ra những giải pháp trọng tâm trong thời gian tiếp theo, tiếp tục rà soát xử lý những khó khăn vướng mắc, chủ động nắm chắc tình hình, xác định đối tượng, tuyến, lĩnh vực, địa bàn trọng điểm cần tập trung đấu tranh, tăng cường phối hợp liên ngành, thanh tra, kiểm tra, đấu tranh chuyên án đánh trúng, đúng đường dây ổ nhóm, tụ điểm phức tạp xử lý triệt để các vi phạm đối với nhóm mặt hàng điều chỉnh của Chỉ thị; coi trọng thanh tra, kiểm tra công vụ, xác định trách nhiệm người đứng đầu, làm tốt công tác tổ chức cán bộ không để tiếp tay, móc nối, bảo kê cho mọi hoạt động buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả.

7. Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia chủ trì, phối hợp với Ban Chỉ đạo 389 các bộ, ngành, địa phương, các hiệp hội ngành nghề, doanh nghiệp tăng cường công tác hợp tác quốc tế, kết nối các chủ thể quyền trong và ngoài nước phối hợp, chia sẻ thông tin để phát hiện và xử lý vi phạm; xây dựng

các kế hoạch chuyên đề, tổ chức các hội nghị, hội thảo sơ kết, tổng kết, nâng cao hiệu quả công tác đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả đối với các mặt hàng điều chỉnh tại Chỉ thị số 17/CT-TTg; theo dõi, đôn đốc kết quả thực hiện chỉ đạo của Trưởng Ban để tổng hợp báo cáo kịp thời./.

Nơi nhận:

- Đ/c Trần Lưu Quang, Phó TTg Chính phủ, Trưởng ban BCĐ 389 quốc gia (để báo cáo);
- Đ/c Hồ Đức Phớc Phó Trưởng ban TT BCĐ 389 quốc gia, Bộ trưởng Bộ Tài chính (để báo cáo);
- Các đ/c phó Trưởng ban và thành viên BCĐ 389 quốc gia (để báo cáo)
- BCĐ 389 các bộ: Y tế, Tài chính, Công Thương, Tư pháp, Công an, Quốc phòng, KH&CN, Thông tin & Truyền thông;
- BCĐ 389 các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Văn phòng Chính phủ -Vụ I (để phối hợp);
- Các đ/c Phó Chánh VPTT;
- Lưu: VT, VPTT (LQH-03b).

CHÁNH VĂN PHÒNG

Lê Thanh Hải